

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2010. FEBRUÁR XXI. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

MOZGALOM A SZÓRVÁNYBAN ÉLŐ GYERMEKEKÉRT Vasárnapi iskola a Partiumban

A gyantai foglalkozást a békéscsabai Szatyin Ildikó vezeti

Öt éve indult útjára a Vasárnapi Iskola mozgalom, amelynek lényege, hogy hétvégeken, szombaton délután és – igény szerint – vasárnap délelőtt foglalkoznak a szórványban élő gyermekekkel a határ közeli településeken élő pedagógusok.

Jelenleg 18 partiumi települést (Mezőtelki, Mezőtelegd, Pusztáujlak, Pósalaka, Felsőderna, Nagyszalonta, Tenke, Gyanta, Bélyenyér, Bélyenyésújlak, Magyarremete, Várasfenes, Köröstárkány, Bélyenyessonkolyos, Jánosfalva, Kisnyégerfalva, Biharpüspöki) látogatnak debreceni, karcagi, békéscsabai és törökszentmiklósi tanítók és tanárok, összesen félszázán. Elkezdődött a felvidéki munka is, oda Esztergomból és Szentendréről járnak pedagógusok.

Munkájukat önkéntes alapon, önzetlenül, ellenszolgáltatás nélkül végzik, a költségeket a Vasárnapi Iskola Alapítvány adományok, pályázatok útján igyekszik számukra biztosítani (www.vasarnapiiskola.hu).

Látogatunk olyan településeket, ahol működik magyar iskola, bár többnyire csak alsóban, összevont osztályokkal, és olyanokat is, ahol a gyerekek egyáltalán nem tanulnak az iskolában magyarul. Felsődernán tapasztaltuk, hogy nevüket sem tudják „magyarul” leírni: Davidot írt, ékezet nélkül a kisfiú a kézműves-

foglalkozás keretében készített képeslapra, Ildikó helyett csupán Ildit a kislány, mert a k betűt nem ismeri. Elgondolkodtató, hogyan és vajon meddig lehet ily módon őrizni a nemzeti hovatartozást. Munkánk célja azonban nem pusztán a hiányzó magyar „írásbeliség” pótlása, nem a tananyag kiegészítése.

Gyümölcsözőnek ítélik jelenlétünket a szórvány csaknem színmagyar falvaiban is. Így fogalmazott Lukács Erzsébet, a kisnyégerfalvai tanító néni, amikor a helyi lelkész vendégszeretettel élvezve, vacsora után sorra vettük a Vasárnapi Iskola eredményeit: hogy a gyerekek kevesebb román szót használnak beszédükben, hogy bátrabban mernek megszólalni.

Az elmúlt évtizedek kétes magyar külpolitikája miatt a Románia területén kisebbségben élő magyarok nem érezték az anyaországi támogatást. Naivitás lenne azt hinni, hogy a településen megjelenő magyar pedagógus pótolni fogja ezt a hiányt, de végső soron valahol ez a célunk: tudatosítani az ott élőkben, hogy vagyunk, figyelünk rátok, törődünk veletek, segítünk.

Az „elméleti” oktatást nagyon sok kézművesfoglalkozás egészíti ki. Am valójában a

A békesség kötelékével

(Mk 16,17-20)*

(...) „A mai nap legyen alkalom arra, hogy számba vegyük köszönettel és alázatos szívvel azokat a jeleket, amelyeket elfogadtunk egyéni életünkben, családjaink közösségében, egyházaink szolgálatában, nemzetünk előmenetelében, és földi országaink sorában. Legyen áldott mindenekért Istenünk, és legyen irgalmas minden el nem fogadott jelért, amelyeket visszautasítottunk vagy bünyös figyelmetlenséggel elkerültünk. Legyen ez a nap a reménység megújulásáé, hogy következő nemzedékek javára sáfárkodhatunk hagyatékainkkal, ősi iskoláinkkal és új intézményeinkkel. Nem tűrhetjük, hogy megszűnjenek egyetlen óvodai csoportot, vagy iskolai osztályt. Gyermekeinket és ifjainkat egészséges, boldog embereknek neveljük. Legyen ez a nap az új jelekért való könyörgés alkalma. Krisztus bátorít, amikor azt mondja, hogy ördögöket űznek az Ő nevében az ige hirdetői. A sátán diabolizáló erőt a megnyomorított lélek-test-szellem emberében vissza lehet fogni a lelkigondozás Krisztust hívó alkalmazásával. Gyógyító egyházaknak kell lennünk. Ez a kötelességünk, de ez a szabadságunk is, mert Isten jelet ígér.

Betegségeinket Ő viseli, és fájdalommal hordozza, de a hit tulajdonosainak azt ígéri, hogy betegekre vetik kezeiket, és meggyógyulnak. Erre a jelre vágyakozva feleletet kell adnunk. A Királyhágómelléki Egyházkerület színes és gazdag szolgálati területét ebbe az irányba látjuk fejleszhetőnek. Szegevények és betegek sokaságát, sokszor reménytelen állapotba került testvéreink helyzetét látva, kezdeményezzük egyházkerületünk imádkozó gondnoksága mellett egy saját biztosítási rendszer kiépítését, valamint az első partiumi református kórház sürgős megvalósítását. Számítunk az egységes magyar református egyházra, az Európa Unióra, mind Románia, mind Magyarország szenátorainak, képviselőinek, kormányai felelős minisztereinek, a Segítő Jobb Alapítvány vezetőinek, a megyeink és városaink előljáróinak anyagi és erkölcsi támogatására. Nyugat-Európában és az Óceánokon túl otthon választó nemzetünk fiait, hitünk cselédjeit, vagy csak egyszerűen a magyarságért tenni vágyókat és alkalommal megszólítjuk és segítségüket kérjük. Bizalommal tekintünk történelmi egyházainkra, amelyek püspökei és papjai a hívőkkel együtt kedvezményezettjei a mennyben értünk közben járó Krisztusnak, Akitől még mindig nyerünk annyi energiát, hogy egymás kezét megfogjuk és egymás hitéből merített erővel szembe nézzünk a pokoli mélységekkel, a halállal, a pusztítóval és mindennel, ami életünket veszélyezteti.” (...)

CSÜRY ISTVÁN püspök

(* Részlet a püspökeiképzésen, január 16-án a nagyvárad-újvárosi templomban elhangzott székfoglaló beszédből.)

BENKEI ILDIKÓ

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

„És leszálla óréa a Szentlélek testi ábrázatban mint egy galamb, és szózat lőn mennyből, ezt mondván: Te vagy amaz én szerelmes Fiam, tebenned gyönyörködöm!” (Lk 3,22)

A szervizekben minden gépjárművet jól átölajoznak, így kevesebb a kopás és a sűrűlódás. Az olaj még a mai technikai világunkban is nélkülözhetetlen. Keleten az olajból balzsamot csináltak, amely sebeket gyógyított s beteget frissített. A keresztyén számára az olaj maga a Szentlélek. Ez a szó Krisztus, annyit jelent, mint fölkennt, vagyis teljesen átjárja őt a Szentlélek. Erről szól igénk is.

Először az angyaltól halljuk Jézus fogantatásánál: A Szentlélek ereje száll tereád és a Magasságbeli ereje borít el. Józsefnek is ezt mondja: Ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban. Jézust már születése előtt Szentlélekkel kente föl az Isten. Mikor később a Jordán partján megkeresztelkedik, megint azt halljuk, hogy a Szentlélek szállt reá és rajta is maradt.

Hogyan értsük ezeket a szavakat? Talán úgy, hogy minden emberben vannak értékek, amelyeket ki kell fejteni. A tudós lelkében az évek folyamán rengeteg tudás halmozódott fel. Nem azért, hogy magával vigye a sírba, hanem hogy továbbadja könyveiben. Ugyanígy a tanító, aki hosszú gyakorlat által rengeteg tapasztalatot gyűjt össze, és maga is szükségét érzi, hogy továbbadja tanítványainak és így hasznosítsa tapasztalatát. Egy valódi édesanya szívében

A LÉLEK CSENDJE

Legyünk a szeretet forrásai

rengeteg a jóság és szeretet. Nem is tudná visszafojtani, hiszen maga a szeretetet árasztja gyermekeire és unokáira. Ha megfigyeljük, így szövődik össze az egész társadalom. Mindenki ad valamit önmagából. Ez teszi olyan széppé a világot. Istenben is különösképpen végtelen érték halmozódik. Ő

Miklós János: Tenkeszéplaki harangláb

sem akarja mindezt megtartani magának, hanem kiárasztani az emberekre, hogy közzöttük és bennük szülessék meg az ő országa. A tudós a tudományát, a mester a tapasztalatát, az anya a jóságát árasztja ki, Isten pedig a maga Szentlelkét. Ahogy bennünket, embereket, átjár a lelkünk, ugyanúgy Jézust az Isten Lelke járja át. Betöltötte őt, és ki akart áradni. Ezért mondja a Szentírás: János csak vízzel keresztelt, Jézus Szentlélekkel is.

Mindazok, akik újjászülettek Jézusban, megkapják ezt a fölkenést, a Szentlelket. A balzsam behatol a bőr pórusaiba, illata pedig kiárad. Aki a Szentlelket kapta balzsamul, abból az Isten Lelke árad, hogy ne csak tudás legyen a világban, hanem hit is, ne csak jólét legyen, hanem erkölcs is, ne csak földi szépség, hanem lelki szépség is, ne csak igazságosság legyen, hanem irgalom is. Mindazok, akik nemcsak vízzel vannak megkeresztelve, hanem Lélelkel is, azok árasztják magukból az Isten lelkét. Magából az életükből Isten békéje és a Lélek öröme árad.

Atyánk, bennünket, kik Szentlélekkel vagyunk felkentek, felelőssé téttel azért, hogy meg nem fáradva, végig életünkön át, a Lélek antennáival legyünk a világosság fiai és a szeretet forrásai. Ehhez a „Lelkes” élethez kérjük kegyelmedet. Ámen.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HÉTKÖZNAPOK – ÜNNEPNAPOK

Február

Az egyházi kalendárium szerint a februárban kezdődő vasárnapok már a húsvétra néznek, tehát nem visszafele a karácsonyra, hanem előre a húsvétra. Vége a karácsonyi ünnepkörnek. Ez a hónap egyházilag a Bőjtelő hava, illetve – Bod Péternél – a bőjt előhava.

A februári időt azért hívják Februárnak (Halak hava), mivel a februare latin szó „annyit térszen, mint megszentelni, megtisztítani... Ez volt szentelve (a pogányoknál) Februárnak, a tisztaság istenasszonyának, akit tisztelnek a gyermekszülő asszonyok, hogy őket természeti tisztátalanságokból megszabadítsák.”

Köznyelvünkben meghonosodott a februári „Gyertyaszentelő Boldogasszony” napja (február 2). Nevezik „bémutatás ünnepének” is, mivel ezen a napon „mutattatott bé a templomban a Krisztus Jézus a Mózes törvénye szerint”. Szintén mondják „Simeon és Anna ünnepének (Lk 2,21 skk), mivel róluk vagyon emlékezés, akik Krisztust áldották a templomban, s jövendőltének, mikor a jeruzsálemi templomba vitétt.” Mások azt állítják, hogy a „gyertya-

szentelés” értelme ez volna: „Az eklézsia szent és jó végre akarta fordítani a pogányoknak rossz szokásait, akik meggyújtott gyertyákkal kerültek ilyenkor a város utcáit és a maguk határait.” Így az egyház „a meggyújtott viaszgyertyákkal inteni akarta a keresztyéneket”, hogy „az ő hitek jó cselekedetek által világosodjék, hogy követnék az őt eszes szüzet (Mt 25,1–13), akik meggyújtották lámpásaikat... A gyertya Krisztus, kinek testét a viasz, lelkét a cérna, s istenségét a világosság ábrázolja.” A néphagyomány szerint a medve ezen a napon jön ki barlangjából – tájékozódni.

Még két közhasználatú dátumot kell fölemlíteni februárban: farsangot és hamvazó szerdát. „Fársáng (a német Farschingból) vagy húshagyó kedd napja (február 15) a németektől átvett és elmagyarosított kifejezés. Ők (a németek) sokféle játékokat és bolondságokat indítottak ezen a napon... Értetik... a nagy Bőjt első napját megelőző és utolsó húsevő nap,... melyen még a keresztyének között is sok rendetlen, tréfás és vétkes dolgok mentek véghez”. Egyházi vonatkozásban az a magyarázata, hogy mivel

„a keresztyének a következő negyven napokon (Mt 4,2) szorosan szoktak böjtölni, megengedett nekik, hogy a bőjtöt (Mt 9,29; 1Kor 9,24–25) megelőző napokon vígan legyenek” (Mk 2,19). „Húshagyó kedden azért nevezték, mert mindenkor kedden esik és a bőjtösök akkor elhagyván a húsételt, böjtöléshez fognak”, tudniillik a következő szerdai napon.

A húshagyó keddet, mint a vidámság alkalmát mindmáig sok helyen gyakorolják a reformátusok is. Egyes vidékeken (pl. a Küküllő mentén) „púpos napnak” nevezik, amikor bőséges vacsorát fogyasztanak (pánkóval, főtt kolbásszal stb.), s „maskarába” öltözve keresik fel a rokonokat és a szomszédokat. Nem ismeretlenek a húshagyó keddi bálók sem.

Húshagyó keddet követi „Hamvas szerda” (február 16), vagy más néven Hamvazó szerda mint böjtkezdő nap, mely Diocletian császár keresztyén üldöző rendeletére (303) emlékeztet. Ekkor „a pap az embereknek fejekre hamút tölt”. Tulajdonképpen ez a böjtő (szerda), azaz a nagyböjt első napja, mint a virágvasárnap előtti negyvenedik (quadagesima) naptári (szerdai) nap, emlékeztetve az Úr Jézus negyven napi éhező pusztai megkísértésére (Mt 4,2).

TÖKÉS ISTVÁN

CSÚRY ISTVÁN: GYÓGYÍTÓ EGYHÁZZÁ KELL LENNÜNK

Beiktatták Egyházkerületünk új püspökét

„Gyógyító egyházaknak kell lennünk. Ez a kötelességünk, de ez a szabadságunk is, mert Isten jelet ígér” – mutatott rá a Mk 16,17-20 alapján tartott székfoglaló beszédében Csúry István. A Királyhágómelléki Egyházkerület püspöke január 16-án, Nagyváradon tartott beiktatásán egyházi biztosítási rendszer kiépítését, valamint az első partiumi református kórház sürgős megvalósítását jelölte ki céljaul.

Ezen intézményekkel a társadalom elcsúszottjai felé: betegek és szegények irányába fejlesztene az egyházkerület szolgálati területét. A megvalósítás során az egységes magyar református egyház, az Európai Unió, a román és a magyar kormány, valamint a külföldi magyarok támogatására is számít a novemberben megválasztott püspök.

A zsúfolásig megtelt nagyváradi-újvárosi templomba délelőtt 11 órakor, harangzúgás közepette vonult be a Kárpát-medence minden részéből érkezett egyházi és világi vendégsereglet, élükön a volt és az új királyhágómelléki püspökkel. A püspökbeiktató közgyűlést Kovács Zoltán egyházkerületi főgondnok nyitotta meg. Beszédében a Királyhágómelléknek az erdélyi és az anyaországi egyházkerületek között betöltött híd szerepét hangsúlyozta.

A Szózat elénekzése után Tőkés László volt püspök hirdetett ígét a 4Móz 1,1-3 alapján. Az elmúlt két évtized kapcsán rámutatott: harcolva kellett építkeznünk. Kikre számíthatunk? – tette fel a kérdést. A Bírak könyvéből Gedeont idézte: aki fél és retteg, térjen vissza. Kikre számíthatunk a közel 300 lelket számláló lelkesítő közösségünkben, több ezer fős presbiteri közösségünkben, egyházkerületünkben? A jelennel kapcsolatban a volt püspök így fogalmazott: Nem menekülnünk kell, hanem felvinnünk a harcot, hadra fogni népünket. Ehhez ember kell a gáton, Mózesek és Áronok, vezetőik és hadra fogható csapat.

Az egyházkerületi közgyűlés határozatát Forró László előadótanácsos ismertette,

Csúry István leteszi a püspöki esküt

A királyhágómelléki esperesek megáldják az egyházkerület új püspökét

majd megható és ünnepélyes esemény, az új püspök eskütétele következett, melyet a gyülekezet állva hallgatott meg.

„Te nem most nevezel be ebbe a nemes versenybe. Sokszor futottál már, nemes versenyek vannak mögötted, amelyben bizonyítottad kiválasztásodat” – szólította meg beiktató beszédében püspöktársát Pap Géza, az Erdélyi Egyházkerület püspöke, a Zsidókhöz írt levél 12. fejezetének első verseit idézve: „Féltetve minden akadályt és a megkönyező bünt, kintartással fussuk meg az előttünk levő küzdő tért. Nézőn a hitnek fejedelemre és bevezetőjére”. „Ha úgy érzed, hogy futás közben elfogy a levegő, ha méltatlanul kapsz ütéseket, akkor soha ne feledd el: te az Isten ügyét szolgálod és a 'lelátón' lévő imádságára mindig számíthatsz. Különleges ez a futás, olykor meg kell állni és felfelé kell tekinteni. Megállni, elcsendesedni és Krisztusra figyelni. Ebben a rohanásban sokszor éppen a Vele való kapcsolat marad el. Komolyan kell vened, hogy nem vagy az egyház feje. Megbízott vagy, szolgálva vagy, akit Isten hívott el, Krisztus támogat, s akinek safaságoddal egykor majd el kell számolnod.”

Tedd félre az akadályt, fuss kintartással, nézz Krisztusra – összegezte mondandóját a testvéregyházkerület püspöke. A beiktató beszédet követően a királyhágómelléki esperesek megáldották egyházkerületünk új püspökét, melyet Csúry István székfoglaló beszéde követett. (Lásd lapunk címlapját. Megj.: a szerk.)

A program következő részében a meghívott egyházi és világi méltóságok az egy-

házkerület volt püspökének eddigi szolgálatát méltatták, illetve köszöntötték utódját. A Kárpát-medencei református püspökök nevében Bölcskei Gusztáv tiszántúli püspök, a Magyar Református Egyház Zsinatának lelkesítő elnöke Ravasz Lászlót idézte: nem problémákat akarok megoldani, hanem bilincseket. Ennek kapcsán rámutatott: Csúry Istvánt olyannak ismertem meg, mint aki tud érzékeny lenni a problémák iránt és felelősséget vállalni ezek megoldásában.

A többórás ünnepi alkalom a Himmusz elénekelésével zárult. A befolyt adományokat az élesdi gyermekotthon részére juttatja el az egyházkerület.

F. T.

CSÚRY ISTVÁN református lelképásztor, püspök – Érmihályfalván született, 1956. szeptember 7-én.

Tanulmányai: kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (1980); Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem, pszichológia intézet, mentálhigiénés képzés (1995).

1980-83: a Nagyvárad-Olaszi Egyházkerület közsegédlelkésze, 1983-89: Szalárdon, 1989-től Nagyvárad-Ósiben lelképásztor.

1994-től a Partiumi Keresztény Egyetem tanára. 1998-tól a Királyhágómelléki Református Egyházkerület generális direktora, 2000-től püspökhelyettese, 2008-tól megbízott püspöke, 2009. november 21-től megválasztott püspöke. 1994-2007 között a Harangszó főszerkesztője.

(Forrás: Erdélyi Magyar Ki Kicsoda 2010)

Kálvin öröksége (6.)

A kálvini ellenállási jog megegyezett az 1222-ben kiadott Arany Bulla ellenállási záradékával, tehát a magyar alkotmány egyik sarkalatos pontjával, ami a nemesség önbizalmát növelte és teológiailag támogatta a haza alkotmányos szabadságának, beleértve a reformált vallások, a református és evangélikus felekezetek szabadságának védelmét. Bocskait és Kossuthot a magyarok Mózesének, Bethlen Gábort Gedeonnak, azaz Isten által küldött szabadítónak nevezte a nép. A művelődés ügyét felkarolták a reformátusok, az iskolázást és az irodalmi munkálkodást, beleértve a bibliafordítások készítését, továbbá programmá tették az evangélikusokhoz és antitrinitáriusokhoz hasonlóan a könyvnyomtatást. A XVI. században 168 latin iskola működött az országban, ebből 134 protestáns, túlnyomóan református volt, mindössze 34 katolikus. 29 nyomdából 28 volt protestáns abban az évszázadban és mindössze egy római katolikus.

Egyházalkotmányilag azonban nem is hasonlított a magyar református egyház a kálvinihoz, noha az 1567-ben tartott debreceni zsinat a Helvét Hitvallást elfogadta, erről kapta a felekezet hivatalos elnevezését. A Magyar Királyság és a török hódoltság területén országosan nem egyesülhettek az egyházkerületek, amelyek a legnagyobb egyházszervezeti egységek voltak, csupán Erdélyben létezett országos református egyház. A kerületek élén püspökök álltak, akiket igaz, hogy választottak, de püspöki tisztség a kálvini modellben nem szerepelt. Történelmi oka volt megmaradásának. Hiányoztak a laikusokat is magukba foglaló választott egyházi vezető testületek. Az egyház hierarchikus-episzkopális szervezetű volt. Nem voltak presbitériumok. Az egyházközösségek ügyeit a lelkész és a patrónus, vagy az általa megbízott települési vezetőség, a mezővárosokban, szabad királyi városokban a polgárok által választott világi magisztrátus vezette. Az egyházkerületi zsinatoknak csak lelkészek voltak a tagjai. Az első presbitérium Pápan alakult 1615-ben vagy 1617-ben, a dunántúli egyházkerületre 1630-ban rendelte el kötelező bevezetését a pápai zsinat (egyházkerületi közgyűlés). Erdélyben és a Tiszántúlon, valamint a Tiszáninnen az 1640-es években kezdték bevezetni a magyar puritán lelkészek és patrónusok. 1646-ban a Szatmárnémetiben megtartott és nemzetinek nevezett zsinaton elfogadták a presbitériumok bevezetését, de a zsinat határozatait megszővegező és könyvben kiadó Geleji Katona István erdélyi püspök meghamisította ezt a határozatot és úgy fogalmazott, hogy bár a presbitériumról minden jó elmondható, de nálunk a viszonyok meg nem alkalmasak bevezetésére. 1791-ben a budai zsinat elrendelte bevezetését, de annak kánonait nem erősítette meg a király. 1822 után kapott szabad utat, de kötelezően és ténylegesen csupán az 1881. évi debrece-

ni zsinat rendelte el. Ezen a zsinaton valószínűleg először az akkor Erdély uniójával ismét egységesült történelmi Magyarország református egyházának egységes szervezetbe egyesítése zsinat-presbitéri egyházszervezeti alapon, úgy, hogy az egyházkerületi testületekben, a presbitériumot kivéve egyenlő számmal voltak választott világi és lelkési tagok. A magyar református egyház autonóm szabad vallásgyakorlata az erdélyi törvényekbe 1564-ben, a magyarországi 1608-ban, a Bocskai vezette győztes szabadságharc békekötésének eredményeként került.

1562-ben Melius Debrecenben kiadott egy kátét, amelynek címlapján áll, hogy „*A Szentírásból eszve szedettetett és megemendáltatott Calvinus János írása szerint.*” A káté valóban tartalmazza Kálvin tanait, de Melius önálló munkája és nem Kálvin kátéjének fordítása. 1970-ben megtalálta egy kutató Kálvin kátéja magyar fordítása kiadásának töredékét, amit az 1560-as években fordított és adott ki valaki, valahol. 1624-ben Bethlen Gábor fejedelem megbízásából és költségén fordította le és jelentette meg Szenci Molnár Albert Kálvin Institutiójának 80 fejezetből álló teljes változatát. Kun Bertalan 1848-ban és 1859-ben egy-egy tanulmányt publikált Kálvin teológiájáról, egyházfegyelmi és egyházszervezeti nézeteiről, de az első Kálvin életrajz magyarul (latinul sem ismert) id. Révész Imre tollából, *Kálvin élete és a kálvinizmus* címen Pesten, 1864-ben jelent meg a nagy reformátor halálának háromszáz éves évfordulójára. Abban az évben még egy kiadás jelent meg belőle, mert az első előjegyzésben elfogyott. Ebből ismerték meg alaposan Kálvint és tanait. Nagy hatást tett a református lelkészekre. Természetesen nem volt ismeretlen előttük Kálvin addig sem, hiszen 1864-ben minden egyházkerületben – kivéve a tiszántúlit – nagyszabású ünnepségeket rendeztek különböző időpontokban, ezeken nagy beszédek hangzottak el Kálvinnal és a kálvini reformációról és ezekből az derül ki, hogy ismerték Kálvint legalábbis az ünnepi szónokok és az ünnepi újságcikkek írói.

Három teológiai irányzat is viselte a kálvinizmus nevet, az 1880-as évektől az 1910-es évek végéig a debreceni eredetű *egyházias kálvinizmus*, 1908 tájától 1950 tájáig a Sebestyén Jenő által elindított és vezetett *történelmi kálvinizmus*, az 1920-as években pedig a csendes *lelki kálvinizmus*, ami ifj. Révész Imre nevéhez köthető. Mindháromnak megvoltak a sajtóorgánumai, az egyházias kálvinizmus főleg az Országos Református Lelkészegyesületben találta meg egyesületi háttérét. Kálvin Szövetség néven alakult meg Sebestyén Jenő sugallatára a holland Abraham Kuyper által alapított neokálvinizmus teológiája, világnézete, református egyháza és politikai pártja elveit, törekvéseit magyar viszonyokra átültető történelmi kálvinizmusának fő szervezete. A Kálvin Szövetség egyéb tevékenysége mellett elévülhetetlen érdemeket szerzett azzal, hogy fő szervezője volt az 1909 júliusában, Genfben Kálvin születésének negyvenöt éves jubileuma alkalmából tartott nemzetközi református ünnepségen részt vevő mintegy 145-150 tagú magyar küldöttség kiküldésében. A világ reformátusságának akkor Genfben megjelent képviselői nem akartak hinni a szemüknek és a fülüknek a magyar küldöttség láttán és elámultak, mikor hallották, hogy a nyugati és keleti kereszténység háttérvonala mintegy három milliárd magyar református él, amiről ők addig nem is tudtak. Kiadványok születtek, megindult a magyar reformátusság nemzetközi megismertetése. Itthon kerületenként és országosan nagy ünnepségeken méltatták Kálvint. Kálvin műveinek kiadása megindult, id. Révész Imre már említett könyve harmadik kiadásban megjelent, aztán további Kálvin-életrajzok, valamint munkálkodásáról szóló művek születtek, részben idegen nyelvből fordítottak Kálvinnal szóló munkákat. 1936-ban pedig megjelent magyarul az Institutio 1536-os kiadása, az ún. *Kis Institutio*. A kálvinista elnevezés eredetileg gúnynév volt, ami ellen tiltakoztak őseink. A XIX. századtól büszkén, csak azért is vállalták, noha valójában a későbbi évtizedekben tudhatták meg, hogy mi is a kálvinizmus és hogy arra méltán lehetnek büszkék. (Vége)

DR. CSOHÁNY JÁNOS

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Egyházkerületünk Isten iránti hálával mond köszönetet azoknak a munkatársainak, akik a 2010. január 16-i püspökeiktatás szervezésében és lebonyolításában részt vállaltak. Ugyanakkor megköszöni mindazoknak, akik jelenlétükkel megtisztelték az ünnepséget: a gyülekezeti tagoknak, Egyházkerületünk lelképásztorainak, a különböző felekezetek és egyházkerületek képviselőinek és előjáróinak, a közéleti személyiségeknek és a politikai pártok képviselőinek, a sajtó munkatársainak, valamint mindazoknak, akik ez alkalommal adományaikkal támogatták az Élesdi Gyermekotthont. Életükre Isten áldását kérve, tisztelettel
Nagyvárad, 2010. január 20.

CSÜRY ISTVÁN püspök
KOVÁCS ZOLTÁN főgondnok

Karácsony Sándor, a pedagógus (1.)

A Mindenható Isten Karácsony Sándort pedagógusnak, pedagógus zseninek teremtette. Ő az egész magyar nép/nemzet pedagógusa. Ami Ady a költészetben, Bartók és Kodály a zenében, az Karácsony Sándor a pedagógiában. Ő évszázadokban gondolkodott és kontinensekben látott. Ő a látások embere. Tudása határtalan. Iskolát alapított. Át tudta adni, amit akart, mert megvolt hozzá kristálytisztá tudása, észjárása, nyelve, szeretete. Életcélja: a magyar, illetve az egyetemes magyar öntudatra való nevelés. Számára elsődleges mindig a diák, a másik ember, a felebarát, a bajtárs, a munkatárs, a közösség volt. Nyelvének képi erejével, szívének szeretetével és az irodalomból, történelemből, vagy egyéb helyről vett példáival, hasonlataival, idézeteivel, valamint az életből vett történeteivel a másik ember eszébe, lelkébe bele tudta „vésni” tanítását.

Az intézményben való nevelés/növelés etalonjának mindig a Debreceni Református Kollégiumot tartotta szembe előtt. Ha az egész magyar nemzet engedi neveltetni magát általa, akkor lesz jövőnk, ha nem akkor egy évszázad múlva elvész nemzetünk.

Pedagógiai életműve a nevelés valamennyi területét feldolgozta, és rendszerbe foglalta. Életműve egyedülálló: mert felöleli a neveléstudomány valamennyi területét az óvodapedagógiától a felnőttek neveléséig; mert szervesen összefüggő lélektani, logikai és filozófiai alapokra építve fejti ki pedagógiáját; és mert tudományát természetes rendszerbe foglalta. Életműve klasszikus, vagyis mindig időszerű. Pedagógiai életművének összefoglaló címe: A neveléstudomány társas-lélektani alapjai, és A neveléstudomány társas-logikai alapjai. Neveléstudományi alapvetése korszakalkotó. A magyar észjárás és közoktatástudományunk reformjai című művében a neveléstudomány társas-logikai alapjait vizsgálja. A neveléstudomány társas-lélektani alapjai című 9 kötetes művében pedig, mint azt címe is elárulja, a lélektani alapokat vizsgálja. Ha felnőtt a tanítvány, akkor „társává” kell lennünk. Tanítja, legyünk értékes, azaz illetékes nevelők. A pedagógiai alapviszony egy egész életre szóló szövetség, amely nem ér véget a növendék iskolás korával.

Karácsony Sándor vallja, hogy a jogi, művészeti, tudományos, társadalmi és valóságos nevelés lehetséges (A magyarok kincse, Budapest 1944., 203. oldal). Határtalan tudásával, de leginkább szeretetével és hitével hatott tanítványaira, hallgatóira. Az egész magyar nemzetnek életprogramot tudott adni. Ő a legnagyobb hatókörű és legnagyobb hatású nevelő, iskolán, egyetemen belül és kívül. Nagyhírű professzor, karizmatikus egyéniség. Életének és életművének megértéséhez keresztyén hite és magyarsága a kulcs. A lelki-, szellemi ébredés híve volt. Vallotta, hogy a tudományos ébredés velejárója, előfeltétele, és egyben természetes következménye is a nevelés gyökeres reformja: nevelésünket egyszerre kell modernné, magyarrá és hatékonyra tennünk. (idézett mű, 200. o.)

Karácsony Sándor összefüggéseiben, realitásban látta a magyar élet teljes problémakörét, ezen belül a nevelés megoldásra váró problémáit is. Az is világos, hogy szerinte a nevelés a magyar jövő kulcskérdése.

A *csucsa front* (Bp. 1943. II. kiadás) című regénye minden sorából a tanítványai iránti odaadó szeretet árad és az, hogy számára a tanítás élet-halál kérdés és a pedagógia minden részletproblémája egzisztenciális fontosságú.

Tevékenyen részt vett a korabeli ifjúsági mozgalmakban is. A Keresztyén Ifjúsági Egyesületben, a Magyar Cserkészszövetségben. Bevezette a népdalok éneklését. Elinđította a regős mozgalmat. A cserkészek feladatává tette a népi kultúra ápolását, népdalok tanulását, tanítását, és terjesztését. Ő szerkesztette a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség (MEGDESZ) Az erő című lapját. Az ország bármely részére elment előadást tartani.

Órái és előadásai olyan hangulatot, hatást teremtettek, hogy utána olvasni kellett

mindent és minél többet. Mestere volt a gondolkodásra készíttetésnek.

1947 és 1948 között ő szerkesztette az Országos Szabadművelődési Tanács havi folyóiratát, az *Új Szántás*-t. Ebben jelentek meg a felnőttek neveléséről szóló közleményei.

A nevelés célja a növekedés, végső soron a felnőtté válás elősegítése. A nevelés „klasszikus tere” az iskola, „klasszikus ideje” az ifjúság, „klasszikus módja” pedig a tanulás. A nevelés alapja a nevelő. A nevelés tárgya a növendék, ifjú vagy felnőtt. A nevelésnek az a feladata, hogy „az anyagi és testi világból a szellemi életbe nőttesse bele a növendéket.”

Tudományos (nyelvi) és művészi (irodalmi) nevelés

Karácsony Sándor vallja: akinek nincs nyelvi kultúrája, annak semmiféle kultúrája nincs. A nevelő tudománya akkor igazi tudomány, és akkor „érvényes”, ha a növendék érti a szavát (A magyarok kincse, Bp. 1944., 205. o.). Az iskolában azt kell tanítani, ami valóban érdekli a diákokat, és úgy kell tanítani, hogy megértsék. Mi érdekli a diákokat? Az, hogy vagyunk. A létezés problémája. Mi az élet? Meddig tart? Mi értelme van? (A magyar demokrácia, Bp. 1945., 53. o.). A tanítás alapvető kérdése tehát az, hogy mit tanítsunk, és hogyan. A tananyag „maga az élet” legyen (A tanulás mesterfogásai, Bp. 1929., 135-136. o.).

A nyelvi neveléssel szorosan összefügg az irodalmi nevelés. Alapelve: ahogyan nyelvre csak nyelvvél, éppúgy irodalomra csak irodalommal lehet nevelni. Az irodalmi nevelés akkor eredményes, ha a növendék gyönyörködni tud „a lét örök-aktuális emberi formájában”, a „szépben”. (A könyvek lelke, Bp. 1941., 85. o.)

GELLÉRT GYULA

MOZGALOM A SZÓRVÁNYBAN...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

foglalkozások menete és szintje annyiféle, ahány helyre járunk. Nincs tehát kötelező tananyag, a kolleganók mindenütt a helyi igényekhez, elvárásokhoz, kérésekhez igazodnak, ennek megfelelően állítják össze helyi tanmenetüket. Előfordul például, hogy angolból kérnek segítséget, máshol a gyermekek között erősen sérültek is vannak, akik speciális képzést igényelnek. Nem kis fejtörést okoz a magyarul nem vagy alig tudó román és cigány gyermekek megjelenése a foglalkozásokon, amely egyrészt örömmel tölt el, mert jelzi, hogy a program jó híre a településeken szájról szájra jár, másrészt igen nagy gond, hogy hogyan vonják be őket a közös, természetesen magyar nyelven folyó munkába.

A mozgalom kilépett az „iskola falai” közül: Tenkén a Református Szeretetotthon idős lakóit is rendszeresen látogatják a békéscsabai kollegák a Jankay Tibor iskolából.

Vasárnapi iskolai foglalkozás Tenkén. A háttérben Benkei Ildikó, a mozgalom alapítója

Belényesújlakon a falunap aktív résztvevőivé váltak a debreceni pedagógusok. Körös-tárkányban a helyi, egykor híres, mára elfelejtett fafestés hagyományának felélesztésében kérik közreműködésünket.

Azt hiszem, aki egyszer nekiindult az útnak, újra meg újra visszatér, mert várja őt a gyerekek és a felnőttek szeretete.

Visszatekintés a zsidói presbiteri konferenciára

Öröm volt látni 2009. november 19-én, Zsibóra érkezve, hogyan szorgoskodnak már korán reggel a presbiterok, a nőszövetség, a gyülekezet apraja nagya, akik házigazdái voltak az őszi presbiteri konferenciának. Aztán szép sorjában érkeztek a szilágysági presbiteri küldöttségek. A 28 egyházköztség közül 23 képviseltette magát, több gyülekezetből a lelkészek is jelen voltak. Megérkezett a Kalotaszegi Egyházmegye elnöksége és a Presbiteri Szövetség elnöksége is. Meghívottaink közül részt vettek a Szatmári és Szilágysomlyói egyházmegyék Presbiteri Szövetségének küldöttei is. Levélben kérték kimentésüket a magyarországi Presbiter Szövetség vezetői, Isten gazdag áldását kérve a konferencia munkájára.

Az igehirdetést **Ferencz László** esperes tartotta az Ez 37,15-17 alapján. Igihirdetésében hangsúlyozta a kapcsolatok, közösségek, az egység, és a testvéri szövetség fontosságát. Most Isten különös kegyelméből alkalom nyílik, hogy ismét erős, egységes közösségé formálódjunk.

Az igehirdetést követően **Bogdán Zsolt** zilahi esperes köszöntötte az egybegyűlteket. Ismertette a jelenlevőkkel, hogy a konferencia szervesen illeszkedik a Zilahi Egyházmegye őszi missziói programjába.

Vincze János zilahi egyházmegyei PSZ-elnök köszöntését követően **Molnár Endre** zsidói lelképásztor röviden ismertette a helyi

Huszonhárom gyülekezet képviseltette magát a zsidói konferencián

egyházköztség, a templom, a kastély és a Wesselényi család történetét.

László Kálmán egyházkerületi PSZ-elnök az 1Pt 5,1-3 igeversékkel köszöntötte az újonnan megválasztott presbitereket, főgondnokokat, gondnokokat, valamint megköszönte munkáját a leköszönő presbitereknek. Felolvasta a zilahi és a kalotaszegi Presbiteri Szövetségek közötti együttműködési szerződés pontjait, melyet ezt követően a két egyházmegye esperese és PSZ-elnöke kézjegyükkel láttak el.

Ezt követően került sor a zilahi Református Wesselényi Kollégium diákjainak zenés verses szolgálatára.

Az első előadás során **Kálvin erdélyi** kapcsolatairól szólt **Ósz Előd Sándor** lelképásztor. Meglepő, de nem túl sok kö-

zünk van a genfi reformátorhoz. Genf városállam, iparosokból, kereskedőkből, polgárokból állt, míg Erdély nemesekből, jobbagyabbokból álló társadalom volt. Mi a mai napig énekeljük a genfi zsoldárokat, nálunk található a legtöbb Kálvin nevét viselő tér, utca, épület, intézmény, portré. A Kárpáton túl található az egyetlen Kálvin nevét viselő település.

A második előadó: **Papp György** mező-örményesi lelképásztor *Kálvin tanítása az elenség szeretetéről* címen értekezett.

Ima és ének után a jelenlevők a gyülekezet nőszövetsége által elkészített szeretetvendégségen vehettek részt. Isten áldása legyen a Zsidói gyülekezeten!

LÁSZLÓ KÁLMÁN

ZSISKÚ JÁNOS

Ars poéticám

*Két természet vegyül bennem el,
két súly görnyeszt, kettős szárny emel.
Melyik győz majd? Rettentő a tét,
pengéjük már többször szívoig ért.
Opál színben tündöklék a pást,
tollam vallat, éget a palást.
Salamoni ítélet szerint
tépnek ketté, mint a plasztelint.
Párbeszédük véghetetlen nyers:
több az Ige, vagy nagyobb a Vers?
Gyáva lennék magam dönteni:
Szent a Szépet mért lakolja ki?
Így a szentély kellős közepén
palástban is verset mondok én.
Máskor meg a költő-tollonóást
szentbeszéddé teszi a palást.*

Tisztújítás a Presbiter Szövetségben

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nagytiszteletű Esperesi Hivatalainak
Nt. Esperes urak, Egyházmegyei főgondnokok,
Presbiter Szövetségi megyei elnökök figyelmébe

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Elnöksége és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiter Szövetségi Elnöksége azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul a fent említett egyházi elöljárókhöz, hogy 2010. február 27-én, vagy március 6-án tartsák meg az Egyházmegyei Presbiter Szövetségi tisztújító közgyűlést, mely alkalomból megválasztásra kerülnek az egyházmegyei küldöttek, figyelembe véve a régiókat és a KREK Presbiteri Szövetség közgyűlésének határozatát az alábbiak szerint:

Az Egyházmegyei Presbiter Szövetségi Közgyűlés saját kebeléből megválasztja az egyházmegyei elnököt és títkárt, esetenként pénztárost. Az alelnöki tisztséget a mindenkori egyházmegyei főgondnok tölti be. Ugyanekkor megválasztják az egyházmegyei küldötteket és egyházmegyéenként két póttagot.

Arad, Temes, Nagybánya egyházmegyeiből: 6-6 küldött; Nagykároly, Szilágysomlyó, Zilah egyházmegyeiből: 8-8 küldött; Szatmár, Érmellék, Bihar egyházmegyeiből: 10-10 küldött.

A városi küldöttek mellett a vidékiek is kapják meg a kellő képviselést, lehetőleg egyházmegyei régiók szerint, ugyanakkor a küldöttségben lehetőség szerint legyen ifjú presbiter is.

A megválasztott küldöttek mandátuma 6 évre szól, a 2010 – 2016 közötti időszakra.

A megválasztott egyházmegyei küldöttek alkotják az egyházkerületi Presbiteri Szövetség közgyűlését, mely 2010. március 20-án a nagyváradi püspöki palotában tartja tisztújító közgyűlését.

A küldöttek megválasztásakor kérjük figyelembe venni azt a tény, amely szerint a Presbiteri Szövetség jogi bejegyzettségénél a mindenkori alapító tagok hivatalból tagjai az egyházmegyei küldöttségnek az alábbiak szerint: Zilahi eme: László Kálmán, a KREK PSZ elnöke, Vincze János eme-i PSZ-elnök; Somlyói eme: Tóth András eme-i PSZ-elnök; Aradi eme: Venter Miklós eme-i

PSZ-elnök; Szatmári eme: Tatár Miklós eme-i PSZ-elnök, Varga Bálint, a KREK PSZ cenzora; Nagybányai eme: Márton Jenő eme-i elnök; Nagykárolyi eme: Geréb Miklós eme-i elnök; Érmelléki eme: Nagy Sándor eme-i elnök; Bihari eme: Szilágyi Péter eme-i elnök, Gulyás Olga, KREK PSZ ügyvezető elnök; Temesvári eme: Pataki Károly eme-i elnök.

Az egyházmegyei Presbiter Szövetségi közgyűlés hitelesített jegyzőkönyvét kérjük 2010. március 15-ig a Zilahi Esperesi Hivatal címére elküldeni.

Nagyvárada, 2010. január 12.

Csúry István püspök, Kovács Zoltán egyházkerületi főgondnok, László Kálmán KREK PSZ elnök, Márton Jenő KREK PSZ jegyző

OLVASÓLÁMPA

Példamutatás értékmentésre

Figyelemre méltó, fontos könyv jelent meg tavaly a Nemzetközi Civil kapcsolatok Európai Integrációs Kollégiuma támogatásával *Az érmelléki szőlőművelés építészeti és tárgyi emlékeinek védelme* címmel. A szerzőpáros – Kéri Gáspár és Kántor Anita – neve garancia arra, hogy alapos tárgyismerettel és tudományos igényességgel megírt munka.

Kéri Gáspár székelyhídi fogorvos a népi kultúra, a tárgyi néprajz „megszállottja”, a gálospetri tájház létrehozója. Sokéves lelkes önfeláldozó munkával gyűjti, gondozza, felnyitja szülőföldje és szűkebb hazája, az Érmellék gazdag, de egyre pusztuló, fogyatkozó néprajzi kincseit. Teszi ezt példamutató módon, nem a maga gyönyörűségére, hanem népünk, közösségünk szolgálatában, cselekvően bizonyítva elkötelezettségét néprajzi értékeink védelmére, megmentésére.

Kántor Anita műemlékvédelmi szakmérnök, a Debreceni Egyetem oktatója szakmai szempontból járult hozzá az összegyűjtött anyag tudományos igényű feldolgozásához.

A könyv szerkezeti felépítése lehetővé teszi az olvasó számára a könnyű eligazodást, a téma alapos megismerését. Az első

fejezetben az Érmellék mint tájegység rövid, de tartalmas bemutatása olvasható.

A második részben Alapelvek és gyakorlati módszerek a szőlőművelés építészeti és tárgyi emlékeinek védelmében címen szakszerű tájékoztatást kapunk arról, hogyan kell elvégezni a jelentős értéket képviselő építészeti és tárgyi emlékek konzerválását, restaurálását, megőrzését. A szerzők fontosnak tartják, hogy az így megmentett értékek hasznosítani kell, élővé kell tenni, s ehhez megadják a kellő útmutatást is. Igen fontos, és egyben a könyv legterjedelmesebb része tizenhárom érmelléki helység pincesorainak, pincéinek, szőlőspajtáinak szakszerű leírása, s az ehhez kapcsolódó 49 oldalra kiterjedő színes képmelléklet, térképek, a szőlőműveléshez, borkészítéshez, tároláshoz használt eszközök, tárgyak, szerszámok, a szőlőspajták és pincék bemutatása.

Ez az aprólékos gyűjtő és feltáró munkán alapuló mű nem csupán értékfeltárást és -megőrzést szolgál, de feladatot is kijelöl. A feladat teljesítéséhez is segítséget nyújt mindazoknak, akik felismerik e feladat rendkívüli fontosságát.

KUPÁN ÁRPÁD

FIRKA

Szöveg nélkül

Adorjani László rajza

TOLLVONÁS

Megrendítő imádság

Nem, egy lelkipásztor szájából származó hatásvadász, érzelmekre apelláló mondatnak szántam rövid beszámolóim címét. Sokszor az élet, a körülöttünk zajló események szolgáltatnak olyan témát, amelyek mellett nem lehet közömbösen elmenni.

Rátérek tehát a lényegre. Dr. Kovács József nagybányai baptista szolgátságom, Karácsonyt megelőzően kérelemmel fordult hozzám. Helyt adnánk-e a nagybányai baptista kórus és egy kolozsvári kvintett kóltói ünnepi hangversenyének, a perselyes adományt felajánlva egy Down-kóros, szellemi fogyatékos gyermekekkel foglalkozó szervezet számára? Ismerve a Koltó-katalini gyülekezet fogékonyságát az ilyen jellegű kérések támogatására nézve, igent mondtam a megkezdésére.

Istennek legyen hála, nem csalódtam. Akik Karácsonykor memmyei Atyánk ajándékozó szeretetének jegyében ünnepeltek, igyekeztek saját ajándékozó szeretetüket is bizonyítani. Az így begyűlt adományt a baptista testvérek adományával együtt az új esztendő első hetében személyesen vittük el a „céllomásra”.

Nos, ott ért a megrendítő élmény! Egyrészt, mert az önkéntesekből alakult szervezet (a beteg gyermekek szülei) minden állami támogatás nélkül, jótét lelkek és „önkéntesek” hozzájárulásával végzik munkájukat. Másrészt, mert amikor lélekben elcsendesedtünk, az egyik Down-kóros gyerek egyebek közt azért imádkozott, hogy Isten segítsen egy mikrobusz beszerzésében. Arcára rá volt írva, hátrányos helyzetű, de szeretné „megismerni a világot”. Ehhez pedig egy mikrobusz hiányzik!

Nem tudom, ki hogy ítéli meg ezt a naivnak tűnő imádságot. Én abban a pillanatban arra gondoltam, kies hazánkban sokan milliárdokat sítolnak el, elveket feladva, köpönyeget forgatva képesek pozíciót s ezáltal pénzt szerezni, egy beteg gyerek pedig egy használt mikrobuszért fohászodik maga és sorsátársai számára.

Viszont bízom abban, hogy Isten imádságot meghallgató Isten!

VARGA KÁROLY

A fekete rózsacsokor

TEMESVÁR nekünk nagybetűs 1989 óta, a húsz évvel ezelőtti események feledhetetlen lelki nyomokat hagytak szívünkben. Ez a regény is Temesvárnak állít emléket.

A diktatúra alóli felszabadulás, az „új-szülött” élet elindulása a várva-várt szabadság útján Temesvárra, ennek a könyvnek is helyszínéül választott nagyvárosba vezet. A szerző által a könyvben a gyors meggazdagodásra vágyó egyetemisták világába tekintünk bele. A kalandregény mondanivalója egy szerelmi történet keretében van elhelyezve, a fantázia szárnyai alatt sok valós elem vegyül a kalandokba, az olvasóban az akkori világ emlékeit idézi fel. Két évtizede valóban a „legvagányabb” az volt, amikor egy lány szerelmétől a legdrágább rózsából, a fekete rózsából készült csokrot kapta udvarlójától. A könyvben azonban ott bujkál a kérdés: A fekete rózsacsokortól igazi szerelem a szerelem? Elég-e a sok pénz a szerelmes nő lélek számára?

A fiatal férfi, aki pénzzé válik, akiért a szerelem még a tiltott élettársi kapcsolatot is vállalja, az alvilág mélyére kerül és halálközeli élménye megállítja a lejtőn, a temesvári református templomba hajtja, és ott kezdődik el a fordulat, rájön, hogy eddigi értékrendje elhibázott, átértékeli eddigi életét, céljait, elhanyagolt szerelmével való kapcsolatát. A könyvben a pénz miatt háttérbe szorult és eltárgyasult szerelmes női lélek szenvedését, az élettársi kapcsolat csódját is

megrajzolja a református lelkész-szerző. A könyv befejezésénél a fekete rózsacsokor már a házasságban megtalált tiszta szeretet és boldogság jelképévé válik.

Az érmihályfalvi származású Déder Zsolt, jelenlegi putnoki református lelkész első könyvével azt üzeni a kor emberének, hogy becsülje meg házastársát, akit Isten neki ajándékozott és őt nagyon szereti, s akit ő maga is nagyon szeret, a kor divatja ne befolyásolja a fiatalok döntéseit, ragaszkodjanak az igazi értékekhez.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

(Déder Zsolt Attila: *A fekete rózsacsokor – Ragyogás és rettegés a valóság alvilágban.* Miskolc, 2009.)

Gy. Szabó Béla alkotása

EMLÉKTÁBLÁT AVATTAK SULYOK ISTVÁN EMLÉKEZETÉRE. A Királyhágó-melléki Egyházkerület alapító püspökére emlékeztek születésének 150. évfordulóján a várad-újvárosi templomban. A december 13-án tartott ünnepségen **Hermán M. János** előadótanácsos hirdetett ígét.

Lapunk 2009-ben **Kupán Árpád** történetész több részes tanulmányával tisztelgett egyházkerületünk alapítójának emléke előtt. Az alábbiakban **Jakabffy Zsolt Attila**, Egyesült Államokban szolgáló lelképásztor gondolataiból idézünk: Sulyok István püspök, Isten kegyelméből rendelt szolga volt. Olyan prófétai lelkületű, karizmatikus vezető, aki függetlenül tudta magát a körülmények ijesztő árnyától, sőt, a legnehezebb

Az újvárosi templomban tartott emléktábla avatás

időkben fogalmazódott meg benne legtisztábban Urától kapott látomása, népe jövőjének képe. Hitte és megélte a páli ígét: „Mivelhoggy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.” (2Kor 4,18)

A Trianon utáni zavartságban és csalódottságban Egyházkerületünk, s egyben a partiumi reformátusság jövőjének alapjait csak ilyen lelkülettel lehetett megépíteni. Legyen munkássága és szolgálata példa mindannyiunknak, mai utódainak.

TRIANON ÉS BŰNÜGYEK A MAGYAR TÖRTÉNELEMBEN – MEGHÍVÓ TENKÉRE. Február 4-én 17 órakor lesz a Tenkei Művelődési és Honismereti Kör következő ülése, melynek témája *Trianon és bűnügyek a magyar történelemben*. Előadók: **Ugrai Gábor** és **László Angelika** békéscsabai tanárok.

REFORMÁTUS KÓRHÁZMISSZIÓI SZOLGÁLAT NAGYVÁRADON. „Beteg voltam és meglátogattatok... Bizony mondom nektek, amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.” (Mt 25,36,40) Minden **hétfőn** a pszichiátrián és a vasúti kórházban végzünk lehetőségek szerint beteglátogatást, és

alkalmanként áhítatot tartunk. **Szerdán**, az 1-es Kórház bőrgyógyászatán 14 órakor, 14.30-tól pedig a fül-orr-gégészeten végzünk beteglátogatásokat. 15 órától a reumatológia-belgyógyászati részleg 32-es termében tartunk istentiszteletet és beteglátogatást az onkológiai osztályon. **Csütörtökönként** 14 órától a gyermekkórház V. emeletén, az onkológiai részlegen több önkéntes és a diakónus segítségével gyermekfoglalkozásokat tartunk, istentiszteleteket a hematológiai és felnőtt belgyógyászati részlegen, az étkezőkben 15 órától, valamint rendszeres beteglátogatást az elhagyott gyermekek osztályán, főként az intenzív osztályon. **Vasárnap** délelőttönként 10 órától a Megyei Kórház VII. emeletén, a 850-es teremben tartunk istentiszteletet a járóbetegek részére, az engedélyezett osztályokon beteglátogatásokat végzünk és egyéni lelki gondozói beszélgetéseket folytatunk az ágyhoz kötött testvéreinkkel. Kérésre bármikor meglátogatjuk a betegeket és kiszorgáltatjuk az úri szent vacsorát. Vezet minket Pál apostol szava: „Tartozunk mi, az erősek, hogy erőtlenekek erőtlenégeit hordozzuk, s ne magunknak kedvezzünk.” (2Kor 4,10)

NACSAĐINÉ CSUKA MELINDA kórházlelkész

Ülésezett a Generális Konvent Elnöksége

A Magyar Református Egyház közös képviselői testülete két napig ülésezett Budapesten, a Dunamelléki Egyházkerület székházában.

A január 13-14-én tartott tanácskozáson üdvözölték Csűrű Istvánt, a Királyhágó-melléki Egyházkerület megválasztott új püspökét. Az Elnökség tagjai meghallgatták, illetve áttekintették a Generális Konvent (GK) bizottságainak jelentéseit, valamint az egységes alkotmány által meghatározott közös munkaterületeken az elmúlt időszakban megvalósult feladatokat, programokat.

A Konvent Elnöksége örömmel vette tudomásul, hogy haladnak az egységes istentiszteleti rendtartás előkészületei, és a misszió valamint a diakónia területén tovább folytatódik a személyes kapcsolattartáson alapuló eszmecsere és együttműködés.

Az Elnökség előterjesztést hallgatott meg a Kárpát-medencei református sajtó együttműködésének lehetőségeiről. Ezt követően az Elnökség úgy határozott, hogy meg kell kezdeni egy közös magyar református sajtótermék kiadásának előkészítését.

A tavaly májusban létrejött magyar református egység egyik fontos gyakorlati

megjelenése az egységes lelkészsképzés rendjének kialakítása. Az Elnökség megállapodott az egységes lelkészsképzés rendjének elvi keretéről, eszerint évente egy, közös lelkészsképzés vizsga lenne. Az Elnökség úgy határozott, hogy megbízza a teológiai fakultások képviselőit, hogy március 31-ig készítsék el az egységes lelkészsképzés vizsga rendjét és szempontjait. Ezt követően a 2010. májusi GK határozná az egységes lelkészsképzés rendjéről a Magyar Református Egyházban.

A Konvent Elnöksége úgy határozott, hogy a GK következő ülését – kapcsolódva május 22. ünnepéhez – 2010. május 25-26-án Magyarországon tartja.

Az Elnökség javaslatokat fogalmazott meg május 22., a Református Egység Napjával kapcsolatban. Az ünnep meghatározó mozzanata lesznek a májusi vasárnapokra időzített igehirdetési vendégfogadások.

Az egyes egyházkerületek – a Magyar Református Egyház részegyházai – vezetői beszámolóit alapján áttekintették a határon túli magyarságot érintő jelentős változások kihatásait az egyház életére és az egyházi szolgálatra. A GK Elnöksége támogatásáról

biztosította a Szerbiai Református Keresztény Egyház Elnökségét az újvidéki egyházközösség körül kialakult problémák megoldásában. A Romániai Református Egyház vezetői csalódottan számoltak be arról, hogy végül nem lett az egyházi ügyeknek magyar minisztere.

A Kárpátalján tapasztalható, és elsősorban az anyanyelvi oktatást ellehetetlenítő, elbizonytalanító oktatás-igazgatási lépésekkel szemben a GK Elnöksége határozottan felemeli a szavát. Az Elnökség úgy határozott, hogy a részegyházak lehetőségeik szerint anyagilag is támogatják a kárpátaljai magyar nyelvű oktatási intézmények munkáját. Az Elnökség beszámolóit hallgatott meg a kárpátaljai nyugdíjas lelkészeket segítő alap helyzetéről és a segítség e formájának fenntartása mellett foglalt állást.

A Konvent Elnöksége örömmel értesült arról, hogy az EU Bizottsága Főtitkárságának Jogi Szolgálatra felhívta Szlovákia figyelmét az államnyelvtörvény végrehajtási utasításának – és ezen keresztül magának a nyelvtörvénynek is – a közösségi jogba ütköző jellegére.

A GK Elnöksége következő ülését február 24-25-én a Délvidéken, Bácsfeketehegyen tartja.

Harangszó

A Királyhágó-melléki Református Egyházkerület Gyűlekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábán Tibor. **Olvasószerkesztő:** Babes Arday Erika. **Tördelőszerkesztő:** Kraftsikné Petrikó Ildikó. **Külmunkatársak:** Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr. 14. Tel.: 0259/416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com A terjesztés a lelkesi hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza. Készült a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület Szentkereszt Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.